

Our Lady of Grace Trust's

**ST. GONSALO GARCIA COLLEGE OF
ARTS AND COMMERCE, VASAI**

**DEPARTMENT OF RURAL
DEVELOPMENT**

**EXPERIENTIAL LEARNING
THROUGH FIELD VISITS**

FIELD VISIT TO KVK KOSBAD, DAHANU

VISIT TO ARNALA SHETKARI SAHAKARI SOCIETY LTD., VIRAR WEST

Virar, Maharashtra, India
FQ53+XXJ, Arnala, Virar West, Virar, Maharashtra 401302, India
Lat 19.459977°
Long 72.754932°
23/02/22 12:23 PM

FIELD VISIT TO PROGRESSIVE FARMERS AT ARNALA,
VASAI

BEE KEEPING TRAINING KVK KOSBAD
DHANU BY PROF. UTTAM SAHANE

FIELD VISITS TO KVK KOSBAD, DAHANU

TALK ON E-PEEK PAHANI BY TAHSIL OFFICE, VASAI

COLLEGE CAMPUS PRACTICAL ON E-PEEK
PAHANI

संत गोन्सालो गार्सिया महाविद्यालय, वसई

ग्रामीण विकास व एनएसएस विभागाच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित

जागतिक आदिवासी दिन

विषय- आदिवासी समाजापुढील आव्हाने आणि विकासाच्या संधी

8 th August, 2022 Time: 9 am Venue: Seminar Hall

प्रमुख अतिथि

1. हेमलता बाळशी (सरपंच, ग्रामपंचायत अर्नाळा)
2. सरिता पागी (सरपंच, ग्रामपंचायत मालजीपाडा)
3. बाजारी ठक्कर (सरपंच, ग्रामपंचायत टिवरी)
4. आशा चव्हाण (जि.प.सदस्य, अर्नाळा किल्ला)
5. शुभांगी तुंबडा (पं.स.सदस्य, जंजिरापाडा)
6. अनिता जाधव (पं.स. सदस्य, कळंब)

डॉ. अरुण माली विभागप्रमुख, ग्रामीण विकास

डॉ. रामदास तोंडे, कार्यक्रम अधिकारी, राष्ट्रीय सेवा योजना

प्रा. इवॉन सखरानी, कार्यक्रम अधिकारी, राष्ट्रीय सेवा योजना

प्राचार्य डॉ. सोमनाथ विभुने

उप प्राचार्य प्रा. सरीथा कुरियन

TRIBAL DAY CELEBRATION

पर्यावरणरक्षणात व्यग्र राहिल्यास व्यसनांपासून दूर राहू

मूला डिबेट
वसई - विरार

म. टा. वृत्तसेवा, वसई

कॉलेजमधील विद्यार्थ्यांना आपली मते मांडता यावीत आणि तरुण पिढीच्या संकल्पना, विचार पुढे यावेत, या उद्देशाने राबविल्या जाणाऱ्या 'मूला डिबेट'चे आयोजन नुकतेच वसईच्या संत गोन्सालो गार्सिया कॉलेजमध्ये करण्यात आले होते. कॉलेजच्या बीए (कला), बीएससी-आयटी अभ्यासक्रमाच्या विद्यार्थ्यांनी या सहभाग घेतला. यावेळी विद्यार्थ्यांनी 'पर्यावरण संवर्धनासह ते करतांना व्यसनाधीनतेपासून कसे दूर राहता येईल' या विषयावर आपली रोखठोक मते मांडली.

मागील काही वर्षात वाढलेले शहरीकरण, कारखाने, विकासकामांसाठी होणारी वृक्षतोड या सर्वांचा पर्यावरणावर मोठा परिणाम होत आहे. यासाठी पर्यावरण संवर्धनासाठी विविध स्तरावर आणि विविध माध्यमातून प्रयत्न करायला हवेत, यावर विद्यार्थ्यांनी भर दिला. दुसरीकडे, सध्याचे तरुण वर्ग हा व्यसनाधीनतेकडे वळत आहे. त्यामुळे तरुणांइला व्यग्र ठेवण्याची गरज आहे. तसेच ते व्यसनांपासून दूर राहतील. त्यामुळे तरुणांइने पर्यावरण संवर्धनाकडे वळले पाहिजे. झाडे लावणे, त्यांचे संगोपन, घरांच्या- इमारतींच्या आवारात विविध फुलझाडे, फळझाडे, भाजीपाला लावणे आदी प्रकारे प्रदूषण कसे कमी करता येईल, यासाठी स्वतः प्रयत्न करून इतरांमधेही जनजागृती करणे गरजेचे आहे. त्यामुळे पर्यावरण संवर्धनाला हातभार लागेल तसेच व्यग्र राहिल्याने व्यसनांपासून दूर राहण्यासही तरुणांइला मदत होईल, असे मत विद्यार्थ्यांनी मांडले.

निसर्गाशी नाते जोडा

सध्या मोबाइल ऑनिलिनर ही संकल्पना आहे. याचा अर्थ, निसर्गाशी संवाद साधणे. त्याचे संगोपन करणे. आपण निसर्गाकडे गेलो, तर निसर्ग आपल्याला जगायचे कसे, हे शिकवतो. कॉलेजमध्ये शिकताना मोकळ्या वेळ असल्यास निसर्गाशी मैत्री करा. विद्यार्थी चात व्यग्र राहिले, तर

संत गोन्सालो गार्सिया कॉलेजमधील विद्यार्थ्यांचे मत

नक्कीच व्यसनांपासून दूर राहू शकतील.
- डॉ. अरुण माळी, विभागप्रमुख, ग्रामीण विकास विभाग

आव्हाने मोठी; मात्र प्रयत्न आवश्यक

प्रदूषण वाढत चालल्याने पर्यावरणाची हानी होत आहे. ते कमी करण्यासाठी प्रयत्न करणे गरजेचे आहे. विद्यार्थ्यांनी आपल्यापासूनच याची सुरवात करावी. पर्यावरण संवर्धनात हातभार कसा लागेल, याकडे लक्ष द्यावे. रिकामे डोके हे सैतानाचे घर असते. त्यामुळे स्वतःला कायम व्यग्र ठेवा आणि व्यसनाला दूर ठेवा.

- डॉ. रामदास तोंडे, सहायक प्राध्यापक, हिंदी विभागप्रमुख

सरकारने पुढाकार घेणे गरजेचे

प्रदूषणाचे मोजमाप करणारी यंत्रणा संबंधित प्रशासनाकडे उपलब्ध आहे. मात्र प्रदूषण नियंत्रित करण्यात प्रशासन अपयशी ठरत आहे. दिल्लीत प्रदूषण कमी करण्यासाठी विविध उपाययोजना राबवल्या आणि त्या अंमलातदेखील आपल्या जातात. त्याचप्रमाणे आपल्याकडेही अंमलबजावणी होणे आवश्यक आहे. तसेच सरकारने प्रदूषण नियंत्रणात चांगले काम करणाऱ्यांचा गाव, तातुका, जिल्हा पातळीवर योग्य तो सन्मान करत त्यांना प्रोत्साहन देणे, तसेच विद्यार्थ्यांना व्यसनाधीनतेपासून दूर ठेवण्यासाठी विविध उपक्रम राबवणे गरजेचे आहे.

- अमित पटेल, प्राध्यापक, ग्रामीण विकास विभाग

पर्यावरणस्नेही वाहनांचा वापर गरजेचा

वाहनांची संख्या दिवसेंदिवस वाढत असून यामुळे मोठ्या प्रमाणावर हवा प्रदूषण होत आहे. हे रोखण्यासाठी जीवाश्म इंधनावरील वाहनींवरणी इलेक्ट्रिक वाहनांचा वापर करावा. मात्र या वाहनांमध्येही काही प्रमाणावर त्रुटी आहेत, त्यांचे उत्पादन अजूनही कमी आहे. त्यामुळे सरकारने या गाड्यांचे उत्पादन वाढवण्यास प्रोत्साहन द्यावे. तसेच या वाहनांमधील त्रुटी दूर करण्यासाठी संशोधनाला चालना द्यावी. शिक्षण व्यवस्थेमध्ये अधिक सुधारणा करण्याची गरज असून व्यसनाधीनतेविषयी जागरूकता आणि पर्यावरणाचा संखोल अभ्यास हा विषय शालेय अभ्यासक्रमात समाविष्ट करणे गरजेचे आहे.

- मेघा साळुंके, विद्यार्थिनी, टोवायबीए

पालकांचे लक्ष हवे

शालेय विद्यार्थी असोत किंवा कॉलेजमधील विद्यार्थी असोत, पालकांनी आपल्या पाल्याकडे लक्ष देणे गरजेचे आहे. व्यसनांकडे वळण्यापासून रोखण्यासाठी पालकांनी मुलांना मित्र बनून समजावणे आवश्यक आहे. मुलांना मैदानांनी खेळ, शेती यांमध्ये व्यग्र ठेवल्यास त्यांना व्यसनांपासून दूर राहण्यास नक्कीच मदत होईल, तसेच दुसरीकडे पर्यावरण संवर्धनास हातभार लागेल. सध्या शहरातून निघणाऱ्या कचऱ्याची योग्य विल्हेवाट न लावल्याने हवाप्रदूषण आणि जलप्रदूषण

होत आहे. यासाठी विद्यार्थ्यांनीदेखील ओल्या कचऱ्यापासून स्वतःनिर्मितीसाठी पुढाकार घ्यावा. प्लास्टिकसंकलन करण्याची मोहीम सुरू करावी आणि स्वतःला व्यग्र ठेवावे.

- सैलिना डिसिल्वा, विद्यार्थिनी, एसवायबीए

पर्यावरणाचे महत्त्व समजून घ्या

माझ्यासह सर्वांनी पर्यावरणाचे महत्त्व समजून घेणे आवश्यक आहे. आपण आपल्या संगतीतून, कृतीतून अनेक गोष्टी आत्मसात करतो. त्यामुळे चांगल्या संगतीत राहणे गरजेचे आहे. वाईट संगती नेहमी वाईट सवयी लावतात. सध्या तरुण वर्ग व्यसनाधीनतेकडे वळत आहे. यासाठी जनजागृती हाच एकमेव मार्ग आहे. ते जोपर्यंत व्यसनांपासून दूर जात नाहीत, तोपर्यंत प्रयत्न करत राहायला हवे.

- क्रीडाम अल्फान्सो, विद्यार्थी, बीएससीआयटी

सार्वजनिक वाहतूक सेवा वाढवावी

शहरात खासगी गाड्यांचे प्रमाण वाढले आहे. यामुळे हवेचे प्रदूषण होत आहे. याला पर्याय म्हणून इलेक्ट्रिक गाड्या आहेत. मात्र त्याची किंमत जास्त असल्याने सर्वसामान्यांच्या आवक्याबाहेर आहेत. त्यामुळे त्यांची किंमत कमी करण्यासाठी सरकारने प्रयत्न करावेत. तसेच सार्वजनिक वाहतूक सेवा अधिक बळकट करण्यासह ती सयसामान्यांपर्यंत योग्य

प्रकारे पोहोचवण्यावर भर द्यावा.
- सानिया हिमेली, विद्यार्थिनी, टोवायबीए

कौतुकाची थाप हवीच

पर्यावरण संवर्धनासाठी पुढाकार घेणाऱ्यांचा योग्य तो सन्मान सरकारने करायला हवा. त्याचप्रकारे व्यसनांपासून दूर ठेवण्यासाठी प्रोत्साहित करणाऱ्या संस्थांवाही सन्मान करावा, त्यांना अधिकाधिक सहकार्य करावे. यामुळे समाजात जनजागृती करण्यासाठी नागरिक पुढे येतील. चांगल्या गोष्टींचा प्रचार आणि प्रसार करण्यावर भर दिला पाहिजे.

- अनुराग फलके, विद्यार्थी, बीएससीआयटी

जनजागृतीची गरज

पर्यावरण संवर्धन उपक्रम असो किंवा व्यसनांपासून दूर ठेवण्यासाठीच उपक्रम असोत, या दोन्ही उपक्रमांसाठी सरकारकडून जनजागृती करण्यात येते. ही बाब कौतुकामुद्द असून पुढे असे उपक्रम वेळोवेळी घेणे आणि वाढवणे आवश्यक आहे. आजची तरुण पिढी देशाचे भविष्य आहे. त्यामुळे व्यसनांपासून दूर राहिल्यास पर्यावरण संवर्धनाकडे ही पिढी लक्ष देईल.

- साक्षी मोरे, विद्यार्थिनी, टोवायबीए

इतर कॉलेजांनीही पुढाकार घ्यावा

कॉलेजमध्येही विद्यार्थ्यांना पर्यावरण वाचवा आणि व्यसनाधीनतेपासून दूर राहण्याची शिकवण देणे आवश्यक आहे. आमच्या कॉलेजमध्ये विद्यार्थ्यांना शेतीकडे वळण्यासाठी तसेच, 'झाडे लावा, झाडे जगावा' संकल्पना अंमलात आणण्यासाठी संघी दिली जात आहे. अन्य कॉलेजांनीही प्रोत्साहन द्यावे. यामुळे विद्यार्थी मोकळ्या वेळेत व्यग्र राहून व्यसनांपासून दूर राहण्यास मदत होते.

- डॉ. सोमनाथ विभूते, प्राचार्य, संत गोन्सालो गार्सिया (संकलन : वैष्णवी राऊत, छायाचित्रे : रोहित राऊत)

कृषी आणि संलग्न व्यवसायातील नाविन्यपूर्ण उपक्रमातून व्यवसायाच्या संधी - डॉ. विलास जाधव

जव्हार (अग्रलेख वृत्तसेवा) - वसई येथील संत गोंन्सालो गार्सिया कला व वाणिज्य महाविद्यालयातील ग्रामीण विकास पदवी आणि पदव्युत्तर विभागाने कृषी विज्ञान केंद्र कोसबाड हिल ता. डहाणू, जि. पालघर येथे प्रात्यशिक भेटीसाठी दोन दिवसांचे निवासी शिबिर आयोजित केले होते.

सदर भेटीमध्ये त्यांना डॉ. विलास जाधव, प्रमुख शास्त्रज्ञ यांनी कृषी विज्ञान केंद्र ह्यांनी कृषी आणि संलग्न व्यवसायातील नाविन्यपूर्ण उपक्रमातून आर्थिक प्रगती कशी साधू शकतो ह्याबद्दल मार्गदर्शन केले, त्याच बरोबर कृषी विज्ञान केंद्र स्थापनेमागील उद्देश, केंद्राचे विविध उपक्रम, केंद्राचे विस्तार

कार्य, केंद्राचे शेतकरी प्रशिक्षण वर्ग व रोजगार निर्मितीचे उपक्रम, महिला बचत गटांचे ग्रामीण विकासातील योगदान, कुक्कुटपालन व्यवसायातील युवकांच्या सहभागाची गरज अशा विविध विषयांवर पी.पी.टी व प्रत्यक्ष भेटीद्वारे माहितीद्वारे मार्गदर्शन केले.

डॉ. भूवनेश बारी, ग्रामीण विकास विभाग प्रमुख, पी एल श्रॉफ महाविद्यालय, चिंचणी यांनी ग्रामीण विकासात प्रात्यक्षिकांचे महत्व आणि त्यातून उद्योग निर्मिती, जोड व्यवसायाचे महत्व, या विषयावर मार्गदर्शन केले. प्रा. अशोक भोईर, सहाय्यक प्राध्यापक ह्यांनी वनस्पतीच्या अभिवृद्धीचे विविध प्रकार,

कलमांचे विविध प्रकाराबाबत प्रात्यक्षिकाद्वारे विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. मनोज कामडी प्रविण प्रशिक्षक जव्हार ह्यांनी मुलांना पेसा आणि वन हक्क कायद्याचे अनुसूचित जमातीच्या विकासातील महत्व ह्याबाबत मुलांना मार्गदर्शन केले. प्रा. डॉ. अरुण पां.माळी, ग्रामीण विकास विभाग प्रमुख संत गोंसलो गर्सिया महाविद्यालय, वसई यांनी प्रत्यक्ष क्षेत्रभेटीद्वारे विद्यार्थ्यांना रेन वॉटर हार्वेस्टिंग, फलोत्पादन, रोपवाटिका, शेडनेट, पॉलि हाऊस, कलमाचे विविध प्रकार या संदर्भात प्रत्यक्ष कृतीद्वारे माहिती उपलब्ध करून दिली. सदर शिबिरात संत. गोंन्सालो गर्सिया महाविद्यालयाच्या ग्रामीण विकास पदवी आणि पदव्युत्तर विभागाचे ५२ सहभागी झाले होते. सदर शिबिर हे प्रा. सूचित म्हात्रे, प्रा डॉ.अरुण माळी व प्राचार्य डॉ. सोमनाथ विभुते यांच्या मार्गदर्शनाखाली यशस्वीरित्या पार पडले.

कृषी आणि संलग्न व्यवसायातील नाविन्यपूर्ण उपक्रमातून व्यवसायाच्या संधी-डॉ. जाधव

▶ **पालघर :** वसई येथील संत गोंन्सालो गार्सिया कला व वाणिज्य महाविद्यालयातील ग्रामीण विकास पदवी आणि पदव्युत्तर विभागाने कृषी विज्ञान केंद्र कोसबाड हिल ता. डहाणू, जि. पालघर येथे प्रात्यशिक भेटीसाठी दोन दिवसांचे निवासी शिबिर आयोजित केले होते.

सदर भेटीमध्ये त्यांना डॉ. विलास जाधव, प्रमुख शास्त्रज्ञ यांनी कृषी विज्ञान केंद्र ह्यांनी कृषी आणि संलग्न व्यवसायातील नाविन्यपूर्ण उपक्रमातून आर्थिक प्रगती कशी साधू शकतो याबद्दल मार्गदर्शन केले, त्याच बरोबर कृषी विज्ञान केंद्र स्थापनेमागील उद्देश, केंद्राचे विविध उपक्रम, केंद्राचे विस्तार कार्य, केंद्राचे शेतकरी प्रशिक्षण वर्ग व रोजगार निर्मितीचे उपक्रम, महिला बचत गटांचे ग्रामीण विकासातील योगदान, कुक्कुटपालन व्यवसायातील

■ **दोन दिवसीय शिबिरात सहभागी झालेले महाविद्यालयीन विद्यार्थी.**

युवकांच्या सहभागाची गरज अशा विविध विषयांवर पी.पी.टी व प्रत्यक्ष भेटीद्वारे माहितीद्वारे मार्गदर्शन केले.

डॉ. भूवनेश बारी, ग्रामीण विकास विभाग प्रमुख, पी एल श्रॉफ महाविद्यालय, चिंचणी यांनी ग्रामीण विकासात प्रात्यक्षिकांचे महत्व आणि त्यातून उद्योग निर्मिती, जोड व्यवसायाचे महत्व, या विषयावर मार्गदर्शन केले. प्रा. अशोक भोईर, सहाय्यक प्राध्यापक यांनी वनस्पतीच्या अभिवृद्धीचे

विविध प्रकार, कलमांचे विविध प्रकाराबाबत प्रात्यक्षिकाद्वारे विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. मनोज कामडी प्रविण प्रशिक्षक जव्हार यांनी मुलांना पेसा आणि वन हक्क कायद्याचे अनुसूचित जमातीच्या विकासातील महत्व याबाबत मुलांना मार्गदर्शन केले.

प्रा. डॉ. अरुण पां. माळी, ग्रामीण विकास विभाग प्रमुख संत गोंसलो गर्सिया महाविद्यालय, वसई यांनी प्रत्यक्ष क्षेत्रभेटीद्वारे विद्यार्थ्यांना रेन वॉटर हार्वेस्टिंग,

फलोत्पादन, रोपवाटिका, शेडनेट, पॉलि हाऊस, कलमाचे विविध प्रकार या संदर्भात प्रत्यक्ष कृतीद्वारे माहिती उपलब्ध करून दिली.

सदर शिबिरात संत. गोंन्सालो गर्सिया महाविद्यालयाच्या ग्रामीण विकास पदवी आणि पदव्युत्तर विभागाचे ५२ सहभागी झाले होते.

सदर शिबिर हे प्रा. सूचित म्हात्रे, प्रा डॉ. अरुण माळी व प्राचार्य डॉ. सोमनाथ विभुते यांच्या मार्गदर्शनाखाली यशस्वीरित्या पार पडले.

कृषी आणि संलग्न व्यवसायातील उपक्रमातून व्यवसायाच्या संधी : डॉ. जाधव

◆ पालघर (प्रतिनिधी) :

कृषी विज्ञान केंद्रांचे प्रमुख शास्त्रज्ञ डॉ. विलास जाधव यांनी कृषी आणि संलग्न व्यवसायातील नावीन्यपूर्ण उपक्रमातून व्यवसायाच्या संधी असल्याचे सांगत आर्थिक प्रगती कशी साधू शकतो, याबद्दल मोलाचे मार्गदर्शन केले.

वसई येथील संत गोंन्सालो गार्सिया कला व वाणिज्य महाविद्यालयातील ग्रामीण विकास पदवी आणि पदव्युत्तर विभागाने कृषी विज्ञान केंद्र कोसबाड हिल ता. डहाणू, जि. पालघर येथे प्रात्यक्षिक भेटीसाठी दोन दिवसांचे निवासी शिबीर आयोजित केले होते. त्यावेळी डॉ. जाधव बोलत होते.

डॉ. जाधव यांनी कृषी विज्ञान केंद्र स्थापनेमागील स्थापनेमागील उद्देश, केंद्राचे विविध उपक्रम, केंद्राचे विस्तार कार्य, केंद्राचे शेतकरी प्रशिक्षण वर्ग व रोजगार निर्मितीचे उपक्रम, महिला बचत गटांचे ग्रामीण विकासातील योगदान, कुक्कुटपालन व्यवसायातील युवकांच्या सहभागाची गरज

अशा विविध विषयांवर पी. पी. टी व प्रत्यक्ष भेटीद्वारे माहितीद्वारे मार्गदर्शन केले.

पी. एल. श्रॉफ महाविद्यालयाचे ग्रामीण विकास विभाग प्रमुख, चिंचणी डॉ. भुवनेश बारी यांनी ग्रामीण विकासात प्रात्यक्षिकांचे महत्त्व आणि त्यातून उद्योग निर्मिती, जोड व्यवसायाचे महत्त्व,

या विषयावर मार्गदर्शन केले. सहाय्यक प्राध्यापक अशोक भोईर यांनी वनस्पतीच्या अभिवृद्धीचे विविध प्रकार, कलमांचे विविध प्रकाराबाबत प्रात्यक्षिकाद्वारे विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. मनोज कामठी, प्रवीण प्रशिक्षक जव्हार यांनी मुलांना पेसा आणि वन हक्क कायद्याचे अनुसूचित जमातीच्या

विकासातील महत्त्व याबाबत मार्गदर्शन केले. प्रा. डॉ. अरुण पां. माळी, ग्रामीण विकास विभाग प्रमुख संत गोंसलो गार्सिया महाविद्यालय, वसई यांनी प्रत्यक्ष क्षेत्रभेटीद्वारे विद्यार्थ्यांना रेन बॉटर हार्वेस्टिंग, फलोत्पादन, रोपवाटिका, शेडनेट, पॉलि हाऊस, कलमाचे विविध प्रकार या संदर्भात प्रत्यक्ष कृतीद्वारे माहिती उपलब्ध करून दिली.

सदर शिबिरात संत गोंन्सालो गार्सिया महाविद्यालयाच्या ग्रामीण विकास पदवी आणि पदव्युत्तर विभागाचे ५२ सहभागी झाले होते. प्रा. सुचित म्हात्रे, प्रा. डॉ. अरुण माळी व प्राचार्य डॉ. सोमनाथ विभूते यांच्या मार्गदर्शनाखाली हे शिबीर यशस्वीरीत्या पार पडले.

पहिली ते चौथीच्या विद्यार्थ्यांचा गृहपाठ बंद करण्याचा विचार

पुणे : पहिली ते चौथीच्या विद्यार्थ्यांचा गृहपाठ बंद करण्याचा राज्य सरकारचा विचार आहे. लवकरच तज्ज्ञांनी चर्चा करून गृहपाठ बंदीवर निर्णय घेणार आहे. शालेय शिक्षणमंत्री दिपक केसरकर म्हणाले, माझे वैयक्तिक मत आहे की, मुलांवर अभ्यासाचे ओझे देऊ नये. मुलांच्या मंद्या विकास झाला पाहिजे. तसेच गृहपाठ ही शिक्कांसाठी फळवाट असता कामा नये. शिक्षकांनी विद्यार्थ्यांनी कमी वेळात पटकन समजेल असे शिकवावे, जेणेकरून त्यांना गृहपाठची गरज भासणार नाही. परंतु हा मोठा निर्णय असून हे माझ ब्यक्तिगत मत आहे. याबद्दल शिक्षक संघटना, संस्था चालक त्यांच्याही बोलणार आणि मग त्यावर निर्णय घेण्यात येणार आहे.

दैनिक

कोकणचे मुख्यपत्र

सागर

ठाणे, मुंबई, पालघर

दैनिक सागर

आमचे वितरक
दातार अँड सन्स
न्यूजपेपर्स डिस्ट्रिब्युटर्स प्रा.लि.

मुंबई ऑफिस : १४६ महेंद्र पेवर्स, मॅगझिन मार्केट, न्यू हम्प्यार
सिम्हाजवळ, डी.एन. रोड, सीएसटी, मुंबई - ४०० ००९.
फोन : ०२२-२२०३४३२४
ठाणे ऑफिस : कवटक बाइ, टेंपी नाका, ठाणे (५) ४०० ६०९
फोन : २५३४ ४३ २७

7110095953

advertisement@dailyasagar.in
booking@dailyasagar.in

शनिवार, १७ सप्टेंबर २०२२ | वर्ष : ५८ | अंक : ८८ | RNI Regi. No. MAHMAR/2016/68109 | संस्थापक संपादक - निशिकांत जोशी | रत्नागिरी, रायगड, सिंधुदुर्ग, ठाणे, पालघर, मुंबई आठव्या घाने : १० रुपये : ५.००

ग्रामीण विकास विषयांच्या विद्यार्थ्यांनी घेतले 'इ-पीक अॅप'चे प्रशिक्षण

► वसई : संत गोन्सालो गार्सिया महाविद्यालयाच्या ग्रामीण विकास विभाग आणि तहसीलदार कार्यालय वसई यांच्या संयुक्त विद्यमाने दि. १५ सप्टेंबर रोजी 'इ-पीक अॅप' प्रशिक्षण कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. या कार्यक्रमाचे प्रशिक्षण देण्यासाठी वसई तहसीलदार उज्वला भगत, निवासी तहसीलदार चंद्रकांत पवार, महसूल अधिकारी तथा मंडळ अधिकारी व तलाठी देखील उपस्थित होते.

या प्रशिक्षण कार्यक्रमात 'इ-पीक अॅप'बद्दल सविस्तर माहिती देऊन विद्यार्थ्यांच्या मोबाईलमध्ये हे अॅप डाऊनलोड करण्यापासून ते त्याचा वापर आणि प्रत्यक्ष शेतकऱ्यांच्या शेतीवरीची माहिती मिळवून ती विविध १६ टप्प्यांमध्ये कशी भरावयाची याबद्दल

■ 'इ-पीक अॅप' प्रशिक्षण कार्यक्रमात विद्यार्थ्यांना माहिती देताना प्रशासकीय अधिकारी.

प्रात्यक्षिकाद्वारे समजावून सांगण्यात आली. त्यानंतर विद्यार्थ्यांना दिलेल्या प्रशिक्षणाचा प्रत्यक्ष वापर कसा करायचा ते ही विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयाच्या प्रांगणात ग्रामीण विकासाच्या विद्यार्थ्यांनी सुरु केलेल्या सेंद्रिय शेती उपक्रमाच्या ठिकाणी या 'इ-पीक अॅप'चा प्रत्यक्ष वापर करताना कोणत्या अडचणी येतात व त्या कशा हाताळायच्या याविषयी मार्गदर्शन केले.

या कार्यक्रमासाठी सेंटजी जी

कॉलेजचे प्राचार्य डॉ. सोमनाथ विभुते यांच्या मार्गदर्शनपर व्याख्यानात प्रशासकीय कामकाजत विद्यार्थ्यांच्या सहभागाची गरज अधोरेखित केली. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन व आयोजन डॉ. अरुण माळी यांनी केले. या प्रशिक्षण कार्यक्रमात महाविद्यालयातील प्राध्यापक व ग्रामीण विकास विभागातील पदवी आणि पदव्युत्तर विभागातील साधारण १५० हून अधिक विद्यार्थी सहभागी झाले होते.

मराठी दैनिक चौफेर संघर्ष

हेच जीवन

बुधवार १० ऑगस्ट २०२२ | अंक : २२७

वर्ष : ०७ | पाने : ०८ | किंमत १ रुपया

E-mail : chaufersanghrsh15@gmail.com • kailas0007@gmail.com

RNI No.: MAHMAR/2015/6631

बातम्या

चौफेर संघर्ष

बुधवार १० ऑगस्ट २०२२ ४

संत गोन्सालो गार्सिया महाविद्यालयात जागतिक आदिवासी गौरव दिन उत्साहात साजरा

वसई : संत गोन्सालो गार्सिया कॉलेज वसईतील ग्रामीण विकास विभाग व राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या संयुक्त विद्यमाने जागतिक आदिवासी दिन मोठ्या उत्साहात साजरा करण्यात आला. या कार्यक्रमासाठी प्रमुख पाहुणे म्हणून सी.आशा चव्हाण जि. प.सदस्य, पातसर, सी. अनिता जाधव पं. स. सदस्य, प्रमोद जाधव, बँक व्यवस्थापक, वसई विकास सहकारी बँक, आमाशी शाखा, सामाजिक कार्यकर्ते, विजय भुरे, सरद राणे, अभिषंता मुंबई विद्यापीठ उपस्थित होते. या कार्यक्रमासाठी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. सोमनाथ विभुते, उप-प्राचार्य प्रा.सरिता कुरियन व राष्ट्रीय सेवा योजना कार्यक्रम अधिकारी डॉ. रामदास तोंडे

यांची उपस्थिति होती. मान्यवरंच्या हस्ते डीप-प्रज्वलनाने कार्यक्रमाची सुरुवात झाली. प्राचार्यांनी उपस्थित पाहुण्यांचे स्वागत केले. कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक ग्रामीण विकास विभाग प्रमुख डॉ. अरुण माळी यांनी केले. त्यांनी कार्यक्रमा विषयीची भूमिका विशद केली. याप्रसंगी बोस्तताना प्राचार्य डॉ.विभुते म्हणाले की, स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव धुमधडाक्यात सुरू आहे. अनेक उपक्रम देशभर राबवले जात आहेत. महात्मा गांधी म्हणाले होते, खेड्याकडे घेत, आपण वाडवट खेड्याकडून शहराकडे प्रवास सुरू केला. आपण गांधीजींचे ऐकले नाही. त्यामुळे आजचे अनेक प्रश्न उपस्थित झालेले आहेत. देशाच्या प्रगतीमध्ये सर्व

जाती-जमातींचे योगदान आहे. आदिवासी बांधव मूळ निवासी आहेत. खरंतर ते या देशाचे मातक आहेत. त्यांना बरोबर घेऊन जर विकास आपल्याला साधता आला तरच आपण शाश्वत विकासाच्या दिशेने जाऊ. वासुदेव रामायण, महाभारत आणि आधुनिक काळातील काही दाखलेही त्यांनी दिले. पुढे बोस्तताना ते म्हणाले की, मातृभूमीच्या संरक्षणासाठी आदिवासींनी फार मोठे योगदान दिलेले आहे. क्रान्तिवीर विरसा मुंडा यांचा उल्लेख करत त्यांनी राणी दुर्गावती यांच्या बलिदानावर प्रकटा टाकला. मोगलसंविन्ध झालेल्या युद्धात मोंड आदिवासी राणी दुर्गावतींच्या अतुलनीय पराक्रम, शौर्य व स्वाभिमान सभागृहात त्यांनी जिवंत केला. अक्षरशः

अंगार शहारे उभे करणारा तो सुद्धाप्रसंग होता. ते बोलले की, आपला हा सर्व इतिहास आपण विसरत चाललो आहोत. इतिहास विसरू नका त्यातून प्रेरणा घ्या आणि पुढे जा. भविष्याची वाट वर्तमान काळातून चालत असताना भूलकाळातले बंध जे आहेत ते आपण तोंडाने तर आपला प्रवास अपूर्ण राहिल हा सावधानतेचा इशाराही त्यांनी दिला. प्रमोद जाधव यांनी 'पेसा' काव्याचाइल माहिती दिली व सांगितले की, आदिवासी मुला-मुलींनी आपल्या अधिकाऱांविषयी जागरूक असले पाहिजे. आशा चव्हाण सुबकांना संबोधित करताना म्हणाल्या, आदिवासी विद्यार्थ्यांनी उच्च शिक्षण घ्या, पुढे जा आणि तुमचे अस्तित्व

छडवा. केवळ नोकरीच्या मागे न लागता व्यक्तात्वातील संधी शोधा. कुणाली पांडरा, ज्योति व अंजली या विद्यार्थिनींनी आदिवासी समाज व संस्कृती विषयी आपले मनोगत व्यक्त केले. कार्यक्रमाच्या शेवटी विद्यार्थ्यांनी आदिवासी शेतकरी नृत्य व 'तारया' नृत्य उत्सर्गित्या सादर केले. सूत्रसंचालन सोनल पावळ हिने केले तर आभार डॉ.रामदास तोंडे यांनी मानले. कार्यक्रमासाठी महाविद्यालयातील विविध विभागाचे प्राध्यापक डॉ. नंजकुमार झांकरे, डॉ.अनिल सोनवणे, प्रा.जिर्मोल मधू, डॉ.मोनिका पेनकर प्रा. सेबेस्टियन रिबेलो, प्रा. सुश्रित म्हापे, ग्रामीण विकास विभागाचे व एनएसएसचे विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

FIELD VISIT TO PROGRESSIVE FARMERS IN DAHANU SOLAR WATER PUMP

कॉलेजच्याच आवारात विद्यार्थ्यांनी फुलवला मळा

म. टा. वृत्तसेवा, वसई

शेतकऱ्यांनी शेतात, बांधावर भाजीपाला पिकवणे ही नेहमीची बाब. मात्र चवक कॉलेजच्या विद्यार्थ्यांनी आपल्या कॉलेजच्या आवारातच भाजीपाला पिकविल्याचे वसईत प्रथमच पाहायला मिळाले आहे. वसईतील संत गोन्सालो गासिया कॉलेजच्या विद्यार्थ्यांनी हा प्रयोग केला असून त्यांच्या या उपक्रमाचे सर्वत्र कौतुक होत आहे.

ग्रामीण विकास विभागातील विद्यार्थ्यांना शेतीचे धडे देण्यात येतात. मात्र प्रात्यक्षिकाद्वारेच शेतीतील बाबी समजू शकतात. त्यामुळे संत गोन्सालो कॉलेजच्या विद्यार्थ्यांनी कॉलेजच्या आवारातील चार गुंठे जमिनीवर शेतीचा प्रयोग सुरू केला. केवळ प्रात्यक्षिकापुरते मर्यादीत न ठेवता, त्यापुढे जात विद्यार्थ्यांनी फावल्या वेळेत विविध फळझाडे, फुलझाडे आणि भाजीपाला यांची लागवड सुरू केली. केळीसह अन्य फळझाडे, फुलझाडे, मिरची, वांगी, कोथिंबीर यांसारखा भाजीपाला पिकवला आहे.

जीजी कॉलेजच्या विद्यार्थ्यांचा अनोखा उपक्रम

“ सक्षम विद्यार्थी घडवण्यासाठी प्रात्यक्षिकाद्वारे धडे देणे गरजेचे आहे. त्यासाठी प्रयोग म्हणून शेती सुरू केली होती. मात्र विद्यार्थ्यांची आवड पाहता, त्यांनी पुढे जाऊन मोठ्या प्रमाणावर शेतीचे काम हाती घेतले आहे.

- अरुण माळी, विभागप्रमुख,
ग्रामीण विकास विभाग

विद्यार्थ्यांचा शेतीचा प्रयोग हा कौतुकास्पद आहे. इतर विद्यार्थ्यांनीही याच प्रकारे कृती करण्याची गरज निर्माण झाली आहे.

- डॉ. सोमनाथ विभूते, प्राचार्य,
संत गोन्सालो गासिया कॉलेज

Green Lab at College Campus